

THE RELATIONSHIP BETWEEN THEORY AND PRACTICE IN THE FORMATION OF A GENERATION OF CREATIVE YOUTH

Aziza Sultanova

Associate Professor

Tashkent University of Economics

Tashkent, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: education, creativity, youth, generation, leader, advanced, technologies, theory, practice, time.

Received: 18.01.25

Accepted: 20.01.25

Published: 22.01.25

Abstract: The article examines the tasks set by the President of our republic to form a creative generation of youth. It reflects the ways of implementing these tasks using the experience of developed and Turkic-speaking countries, and also emphasizes the integration of more practical educational technologies into the content of education.

IJODKOR YOSHLAR AVLODINI SHAKLLANTIRISHDA NAZARIYA VA AMALIYOTNING MUNOSABATLARI

Aziza Sultanova

dotsent

Toshkent iqtisodiyot universiteti

Toshkent, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: ta'lim, ijod, yoshlar, avlod, yetakchi, ilg'or, texnologiyalar, nazariya, amaliyot, zamon.

Annotatsiya: Maqolada Respublikamiz Prezidenti tomonidan ijodkor yoshlar avlodini shakllantirish bo'yicha belgilab berilgan vazifalar haqida so'z boradi. Unda rivojlangan davlatlar va turkiy tilli davlatlar tajribasidan foydalangan holda ushbu vazifalarni amalga oshirish yo'llari aks ettirilgan bo'lib, ta'lim mazmuniga ko'proq amaliy ta'lim texnologiyalarini integratsiyalashga e'tibor qaratilgan.

ВЗАИМОСВЯЗЬ ТЕОРИИ И ПРАКТИКИ В ФОРМИРОВАНИИ ПОКОЛЕНИЯ ТВОРЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ

Азиза Султанова

Доцент

Ташкентского экономического университета

Ташкент, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: образование, творчество, молодежь, поколение, лидер, передовые, технологии, теория, практика, время.	Аннотация: В статье рассматриваются задачи, поставленные Президентом нашей республики по формированию творческого поколения молодежи. В нем отражены пути реализации этих задач с использованием опыта развитых и тюркоязычных стран, а также сделан акцент на интеграцию в содержание образования более практичных образовательных технологий.
---	--

Kirish. XXI asr ta'lim tizimi barcha mamlakatlar oldida, jumladan, ijodkor yosh avlodni shakllantirishda muhim vazifalarni qo'ymoqda. Bu vazifa tez amalga oshadigan, bir tomonlama harakat emas; balki ma'lum bir davr va bir nechta o'lchovlarni o'z ichiga olgan integral muammodir. Bu vazifani hal etishda har bir mamlakat va xalq o'zining tarixiy tajribasidan, shuningdek, hozirgi iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy va ijtimoiy-madaniy imkoniyatlaridan, shu bilan birga rivojlangan mamlakatlarning ilg'or tajribasidan samarali foydalanishi mumkin.

Har bir davlat oldida turgan vazifalarni ularning ahamiyatiga qarab tasniflash va shunga mos ravishda ularni hal qilishni boshlash juda muhimdir. Bu boradagi asosiy mezon yosh bitiruvchilarning o'rta, kasb-hunar va oliy ta'limni tugatgandan so'ng mehnat bozoridagi qiymati hisoblanadi. Ta'limda nazariya va amaliyot o'rtasida oqilona muvozanatni o'rnatish bugungi dunyoda katta ahamiyatga ega.

Maqolaning maqsadi – ijodkor yoshlar avlodini shakllantirishda nazariya va amaliyot o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikning mohiyatini yoritish, bu borada amaliy imkoniyatlardan kengroq foydalanish imkonini beruvchi usul va vositalarning rolini yoritishdan iborat.

Tadqiqot metodologiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston – 2030 strategiyasi" qarori mazmun-mohiyati, tizimli-funksional tahlili va K.Poppening ilmiy bilimlarning o'sishi nazariyasini o'z ichiga oladi. Tizimli funksional tahlil strategiya mexanizmini, uning maqsad va vazifalarini, shuningdek uni amalga oshirishni tekshirishga yordam beradi. Ushbu metodologiya, shuningdek, strategiyani amalga oshirishda ishtirok etuvchi omillarni aniqlash va ularning o'zaro bog'liqligini tahlil qilish imkonini beradi. K. Poppening ilmiy bilimlarning o'sishi nazariyasi, ayniqsa, sinov va qayta ko'rib chiqish jarayonlari orqali ilmiy bilimlarning rivojlanishi va evolyutsiyasi haqida tushuncha beradi. Shu doirada strategiya

samaradorligini baholash va yangi bilimlarni shakllantirish jarayonida o'zgarishlarni hisobga olish muhim ahamiyatga ega. Ushbu metodologiya tadqiqotning samaradorligini, ilmiy asoslanishini va amaliy qo'llanilishini ta'minlaydi.

Ilmiy muammoni shakllantirish ijodiy yosh avlodni shakllantirishga ko'p qirrali yondashuv asosida ijodiy ta'limni rivojlantirish zarurligini tushunish va baholashda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Ushbu ko'p vektorli metodologiyani hisobga olgan holda, muammoni hal qilish yo'llarini tanlash va ijodiy ta'limni rivojlantirish muhimligini tan olish juda muhimdir. Ijodkorlikka ta'sir qiluvchi turli omillarni hisobga olsak, biz ta'lim strategiyalarining samaradorligini va ularning innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash qobiliyatini yaxshiroq baholashimiz mumkin. Bunday keng qamrovli yondashuv ijodkor yoshlarni tarbiyalashdagi muammolar va imkoniyatlarni yanada chuqurroq tushunish imkonini beradi va natijada ta'lim amaliyoti va siyosatini yanada samarali olib boradi.

Tahlil va natijalar. BMT Bosh Assambleyasining 78-sessiyasida Prezident SH. Mirziyoev inson kapitalini rivojlantirish va ijodkor yosh avlodni tarbiyalashni O'zbekistonning strategik maqsadlaridan biri sifatida ta'kidladi. U "O'zbekiston – 2030 strategiyasi" to'g'risidagi qarorni (2023 yil 11 sentyabrdagi PF-158-sonli qarori) alohida e'lon qildi. E'tibor jalb etish jihatidan, ushbu strategiya O'zbekistonning Global innovatsion indeksining 50 ta eng yaxshi davlatlari qatoriga kirishini ta'minlashga qaratilgan. Bu maqsadlarga erishish uchun, tadqiqotchilar sonini million kishi boshiga 2000 ga yetkazish va mahalliy sanoat korxonalarida innovatsion ishlanmalar sonini ikki baravar oshirish kerak. Shuning uchun, mamlakat ta'lim tizimi o'z imkoniyatlarini inobatga olgan holda ijodiy asosda rivojlanishi zarur.

Buning uchun 2020-yilda qabul qilingan "Ta'lim to'g'risida"gi qonunni sohaviy islohotlar va bugungi kun talablari asosida takomillashtirish zarur. Shuningdek, ta'limga zamonaviy metodologiya, sifat standartlari, raqobatbardosh munosabatlarni joriy etish imkoniyatlarini yaratish, ko'p bosqichli milliy ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, ta'lim, fan va ishlab chiqarish jarayonlari hamkorligiga asoslangan yangi ilmiy-uslubiy tizimni joriy etish talab etiladi. Bugundan boshlab umumta'lim maktablari o'quvchilari o'rtasida loyiha tayyorlash

ko'nikmalarini shakllantirish, ularni amalga oshirish bo'yicha qarorlar qabul qilish, ijodiy ishlarni amalga oshirish, yuqori darajadagi innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash ko'nikmasini shakllantirishga qaratilgan pedagogik texnologiyalarni joriy etish davlat siyosatiga aylandi. Albatta, bu siyosatni amalga oshirishda biz nafaqat chizishimiz kerak Yaponiya, Janubiy Koreya kabi rivojlangan mamlakatlardan saboqlar va Finlyandiya, shuningdek, Turkiya, Tatariston va Qozog'iston kabi turkiyzabon davlatlar tajribasidan samarali foydalaniladi. Ushbu amaliyotlarni o'rganish va bizning kontekstimizga moslashtirish juda muhim. Chunki ta'lim bevosita millatning turmush tarzi, madaniyati, qadriyatlari, urf-odatlarini bilan bevosita bog'liq. Misol uchun, agar biz

asos qilsak STEAM texnologiyalari bo'yicha kasbiy ta'lim dasturlarini Turkiya yoki Tataristonda erishilgan tajribalardan va Qozog'iston maktabgacha, boshlang'ich va o'rta ta'lim uchun va hisobga olgan holda ta'lim muassasalaridagi kadrlar monitoringini olib borsak kelajakdagi amaliyotlarda biz reaktivdan tezroq o'tishimiz mumkin bo'ladi.

Shuning uchun 2020 yilda qabul qilingan "Ta'lim to'g'risida"gi qonunni sohaviy islohotlar va zamonaviy talablarga asosan takomillashtirish kerak. Bundan tashqari, ta'limga zamonaviy metodologiyalar, sifat standartlari va raqobatbardosh mexanizmlarni joriy etish imkoniyatlari yaratilishi, ko'p bosqichli milliy ta'lim tizimini modernizatsiya qilish va ta'lim, fan va ishlab chiqarish jarayonlari o'rtasida hamkorlikka asoslangan yangi ilmiy-uslubiy tizimni joriy etish talab qilinmoqda.

Bugundan boshlab, umumta'lim maktablari o'quvchilari o'rtasida loyiha tayyorlash ko'nikmalarini shakllantirish, ijodiy ishlarni amalga oshirish va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash uchun pedagogik texnologiyalarni joriy etish davlat siyosatining bir qismiga aylanmoqda. Albatta, bu siyosatni amalga oshirishda Yaponiya, Janubiy Koreya kabi rivojlangan mamlakatlar, shuningdek, Finlyandiya, Turkiya, Tatariston va Qozog'iston tajribalaridan foydalanish juda muhim. Ushbu

tajribalarni o'rganib, bizning kontekstimizga moslashtirish, ta'limning millatning madaniyati, qadriyatlari va urf-odatlar bilan boglanishi sababli, muhim ahamiyatga ega. Masalan, agar biz STEAM texnologiyalari bo'yicha kasbiy ta'lim dasturlarini Turkiya yoki Tataristondagi tajribalardan kelib chiqib ishlab chiqsak va Qozog'istonning maktabgacha, boshlang'ich va o'rta ta'lim muassasalaridagi kadrlar monitoringini e'tiborga olsak, kelajakda tizimni tezroq rivojlantirishga erishamiz.

Sovet davrida barcha ittifoq davlatlari yagona ta'lim ostida faoliyat yuritganligini bilishimiz kerak. Ushbu tizim ko'p davlatlarda o'z ta'sirini saqlagan. Mustaqillikdan so'ng degan bo'lsak, sobiq Sovet Ittifoqi ta'lim tizimida nazariyaning amaliyotdan ustunligi o'zgarmagan. Nazariya va amaliyot o'rtasidagi bog'liqlik integrativ birlik deb ta'riflansa ham, ijtimoiy hayot talablariga muvofiq, nazariyaga va amaliyotga bo'lgan e'tiborni ziyonli qilmay yuqori samaraga erishish mumkin. Bundan keyin ham sobiq Sovet Ittifoqi davlatlari o'rtasidagi birlikni saqlash va ularning ta'lim siyosatini takomillashtirish nazariyaga asoslangan amaliyotlarni jadallashtirishga bog'liqdir.

Mustaqil mutaxassislarni tayyorlash maktabgacha ta'limdan, maktab ta'limidan va kasb-hunar ta'limidan boshlanadi. Ta'lim dasturlari amaliy mashg'ulotlarni o'z ichiga olishi kerak, chunki bu kuzatish, tahlil qilish va amaliy bajarish qobiliyatini rivojlantiradi. Oqish jarayonining 70% dan ortig'i ushbu amaliy ko'nikmalarni o'z ichiga olgani sababli, individual muammolarni hal qilish, konstruktor yondashuvlar, loyiha rejalashtirish va o'zini himoya qilish qobiliyatlarini shakllantirish imkonini beradi. Ushbu ko'nikmaning rivojlanishining sohasida bolaning

qobiliyatlari, o'z imkoniyatlarini mas'uliyat bilan va mustaqil ravishda namoyish etishida yota. Bu ularning tanlagan kasbga ishonishini ortib bormoqda. Biz rejalarimizni shakllantirish, amalga oshirish va ishlab chiqishda muhim rol` o'ynaydigan shaxslar yosh talabalar, shubhasiz, ularning o'qituvchilari hisoblanadi.

Shuning uchun, kasb-hunar ta'limidagi o'quv dasturlarini tubdan o'zgartirish zarur, va oliy ta'lim muassasalarida o'qituvchilarni tayyorlashga yangi yondashuvlarni joriy etish kerak. Bunda nazariya va amaliyotni birlashtirish, nazariy mavzularni amaliy tiliga aylantirish muhim ahamiyatga ega. Hozirgi kunda maktabgacha ta'lim fakultetida 7314 soat ta'lim faoliyatiga ajratilgan, shundan 1781 soati to'g'ridan-to'g'ri o'qitish metodikasiga qaratiladi. Kuzatishlar shuni ko'rsatadiki, bu soatlar beshta ta'lim yo'nalishi orqali amalga oshiriladi. Biroq, ularning ichida talabalar ko'pincha faqat nazariy masalalar bilan band bo'lib, amaliy faoliyat uchun yetarli vaqt sarflamaydi.

Bugun biz darslarni tashkil etishda amaliylikka ko'proq e'tibor berishni muhokama qildik. Shuningdek, metodik yo'naltirilgan darslarni mahalliy pedagogika, millat turmush tarzi, milliy qadriyat va ma'naviyat, shuningdek, milliy ideallar bilan bog'lash kerak. Ular sotsiumning birligini yaratishga yo'naltirilishi kerak, faqat o'z milliy ma'naviyatimiz doirasida emas, balki umuminsoniy axloqiy qadriyatlarni ham hisobga olish lozim.

Ta'lim hayotning muammolari, tashvishlari va quvonchlari bilan bevosita bog'liq bo'lsa, u o'qitish va o'quv jarayoniga samarali murojaat qilish imkonini beradi. SH specially, maqbul bo'lgan misollar talabalarning haqiqiy hayotiy tajribalari bilan bog'lanishi, ularning o'g'il-karinoklari uchun qimmatli manba bo'ladi.

Milliy tarbiyamizning mafkuraviy jihatlariga alohida e'tibor qaratiladi. Axloq, go'zallik, diniy ma'naviyat kabi qadriyatlar mehnatning ahamiyati, foydalanilmagan resurslarga aylanadi. Zamonaviy maktabgacha ta'lim va tarbiya tizimi haqida gaplashganda, zamonaviy nazariyalar va metodologiyalarning muhimligi nihoyatda aniq boladi. Ana shu milliy ma'naviyatni singdiruvchi pedagogika va psixologiya 3 yoshdan 7 yoshgacha bo'lgan bolalarning qalbiga joylashtiradi va milliy hamda umuminsoniy uyg'unlikka katta hissa qo'shadi.

Oliy ta'lim muassasalaridagi ta'lim jarayonida 80% talabalar kuzatishda ishtirok etishi kerak, shuningdek, maktabgacha ta'lim muassasasida bevosita ta'lim va tarbiya faoliyati muhim ahamiyatga ega. Agar talabalar o'z ko'nikmalarini rivojlantira olsa, kuzatish, tahlil qilish, baholash va tarbiyaviy sezgirlik dastlabki yillarda mustaqil ravishda ilmiy izlanishlarini amalga oshirishga ko'maklashadi.

Kuzatish va tahlil qilish ularga mustaqil faoliyat yuritish imkonini beradi, ilmiy izlanishlar, mustaqil loyihalar ishlab chiqish, modellashtirish va ta'lim jarayonlarini raqamli boshqarish texnologiyalarini o'zlashtirishni qamrab oladi. "Falsafa" fanini amaliy falsafa sifatida o'qitish har

doim institutlar va universitetlarda zamonaviy muammolar bilan bog'liq ifodalarni to'liq qo'llab-quvvatlashi kerak. Talabalarning qiziqishlariga asoslangan ko'p vektorli istiqbollari ularning falsafa fanini qisqartirishi, jozibadorligini va dolzarbligini sezilarli darajada oshiradi. Falsafa o'qituvchilari gumanitar ta'limni birlashtirishda falsafiy masalalarni tayyorlashda hal qiluvchi rol o'ynaydilar, bu esa kelajak mutaxassislarini tayyorlashda muhim ahamiyatga ega. Falsafa o'qituvchisi, masalan, Alisher Navoiyning g'oyalarini muhokama qilish orqali ta'lim sohasida hayot va uning ma'salariga alohida diqqat qaratgan bo'lishi mumkin. Navoiyning g'oyalariga e'tibor qaratish uning insonparvarligi nuqtai nazaridan foydali bo'ladi. Shu tariqa, o'qituvchi Navoiyning ta'kidiga chuqurroq kirish imkoniyatiga ega: inson qadr-qimmatining ahamiyati, bilimga intilish va axloqiy qadriyatlarni tarbiyalash. Ushbu mavzularni integratsiyalashgan holda o'quv dasturini tayyorlash talabalarga o'z hayoti va jamiyat qadriyatlari bilan bog'liq chuqurroq tushunchalarni ta'minlashga yordam beradi. Navoiy asarlarini o'rganish hayotida tanqidiy fikrlashni rivojlantirish va talabalarni o'z e'tiqodlari haqida fikr yuritishga undash muhim rol o'ynashi mumkin.

Zamonaviy jamiyatda axloqiy xulq-atvorning ahamiyatini ta'kidlab, "Menga yomonlik yetrsa, bir marta faryod qilaman; agar xalqqa zarar yetrsa, men yuz marta baqiraman" degan ta'riflar talaba falsafasida insonparvarlik funksiyasini yoritishga yordam beradi. Innovatsion munozaralar orqali bunga erishish texnikasi juda ijobiy natijalar beradi. Bu usul talabalarning o'quv guruhlaridagi shaxslararo munosabatlarni mustahkamlashi, ularga tezda moslashish va qo'llab-quvvatlash muhitini rivojlantirishga yordam beradi. Munozaralar talabalarni o'z fikrlarini ifoda etishga undaydi, ularning hayotga va turli masalalarga qarashlarini aniqlashtirish, shuningdek, o'z e'tiqodlarini tushunishlarini chuqurlashtiradi.

Navoiy G'azallari yuzasidan munozara tashkil qilishda, o'qituvchi aniq tayyorlangan savollar asosida munozarani boshqarishi kerak. Shuningdek, o'qituvchi talabalar orasidan moderatorni tayinlashi mumkin. Doska yoki flipchartni bo'limlarga bo'lish orqali, ikki yoki uchta talaba o'z javoblarini yozishi mumkin. Ishtirokchilarning munozaralarni tashkil qilishdagi qoidalari haqida ma'lumot berilishi, ularning xulq-atvorini boshqaradi. Oldindan yoki munozara davomida talabalar o'z xulq-atvorini muhokama qilishlari kerak. Ushbu sistematik yondashuv nafaqat tanqidiy fikrlashni, balki hurmatli nutqni ham rivojlantirishga yordam beradi, shuningdek, talabalarning Navoiy ibrat qilgan insonparvarlik qadriyatlariga asoslangan bahslashish va hamkorlik ko'nikmalarini shakllantiradi. Ishtirok etishdan oldin, munozarada talabalar nimani

xohlashlarini diqqat bilan o'ylab ko'rishlari kerak, o'z fikrlarini aniq, sodda va mantiqiy ifodalashga e'tibor berishlari lozim. Ular faqat o'z fikrlarini taqdim etishni maqsad qilishlari, o'zlari ishonmaydigan fikrlarga ishonmasliklari va bahslashishdan saqlanishlari kerak. Agar

talabalar boshqalarning nuqtai nazarini qabul qilmasalar, ular masxara qilish, kulish yoki xatolarga ishora qilishdan e'tibor berishi kerak.

Talabalar ilgari bildirilgan fikrlarni takrorlashdan ham qochishlari kerak, agar ular yangi nuqtani kiritmasalar. Munozara davomida ular ortiqcha imo-ishoralarsiz gapirishi, mo'tadillikni saqlashi kerak. Ovoz balandligini oshirmaslik, baqirishdan saqlanish lozim. Bu yondashuv nafaqat hurmatli va konstruktiv muhitni yaratadi, balki mazmunli muloqotni rag'batlantiradi va talabalarning muloqot qobiliyatlarini rivojlantiradi. Agar talabalar boshqalarni ishontirmoqchi bo'lsa, o'z nuqtai nazarini qabul qilish uchun ular o'z dalillarini aniq tasdiqlashlari kerak. Kuzatib o'tganda, Alisher Navoiyning hayoti va "Xamsa"sidagi qahramonlar harakati, fikrlari mazkur mavzuning mustahkamlashida zamondoshlari tomonidan hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'ladi.

Munozarani tashkil etish o'qituvchining malakasi va maqsadlari bilan changlangan. Ushbu jarayonda o'qituvchi talabalarning fikrlarini tasniflash va tuzishda ulardi xususan, har bir talaba bildirgan fikr va asosiy g'oyalarini aniqlashda ehtiyotkor bo'lishi kerak. Taqdim etilgan har bir g'oya va uni qo'llab-quvvatlovchilar munozara davomida aniq va tuzilgan tarzda baholanishi lozim. Xalqaro baholash dasturlari, masalan, PISA, talabalarning ta'lim yutuqlarini baholashda foydali hisoblanadi. Bunday yondashuv nafaqat baholash asosini ta'minlaydi, balki talabalarni munozaralarda faol ishtirok etishga undaydi. Ushbu ramka pedagogika, psixologiya, iqtisodiyot, moliya va boshqa fanlar bilan bog'liqdir, shuning uchun ta'lim zamonaviy fanlarga asoslangan bo'lishi kerak.

Moliya sohasi, bank, soliq, sug'urta va boshqa tegishli tashkilotlar ko'rsatishini inobatga olgan holda, oliy ta'lim muassasalari, davlat hamda xususiy universitetlar erta bolalik ta'limida va maxsus fanlarda yuqori sifatli pedagogik kadrlar tayyorlashi kerak. Birinchidan, ishlab chiqarish muhitini talabalarni o'z sohasiga integratsiyalashda moslashtirish muhim. Aynan birinchi yildan boshlab, O'quvchilar muxitida formati haqida murojaat qilish – eto ulanish, muvaffaqiyat va qiyinchiliklar uchun mas'uliyat hissini rivojlantirish. Bu talabalarni kelgusidagi rollari va ularning ta'sirini tushunishga yordam beradi va ularni o'z sohalarida malakali mutaxassislariga tayyorlaydi.

Agar universitetlarda ixtisoslashgan o'quv xonalari tashkil etilsa, misol uchun, bank ishi, boshqaruv, soliq, sug'urta, buxgalteriya hisobi va audit sohalar uchun, bu talabalar ta'lim tajribasini amaliy jihatdan rivojlantiradi. Bunday xonalari eng yangi adabiyotlar, davlat idoralari qarorlari va boshqaruv asosida to'ldirilishi kerak.

Tashkil etilayotgan dasturlarda yuqorida tilga olingan sohalarining yetakchi mutaxassislari magistraturada darslar olib boradi. Ular haftada bir marta talabalar qo'shilishlari mumkin, bunday holatda talabalar real dunyo stsenariylarida harakatlanish va o'z sohalarida funktsional bilimlar olish imkoniga egamiz.

Gruppada 3, 5 yoki 7 kishi bo'lishi, talabalarning banklar, sug'urta kompaniyalari, soliq idoralarida amaliy ishlarni o'rganish imkoniyati beradi. Bunda amaliy tajriba akademik bilimlar orasidagi farqni bartaraf etadi va talabalarni muvaffaqiyatli ishlash uchun tayyorlaydi, o'zlari tanlagan sohalarida. Ijodkor yoshlarni shakllantirish va tarbiyalash, tarbiyachilar tomonidan tanqidiy yondashishni talab etadi. Bundan tashqari, professorlar va oliy ta'lim muassasalaridagi o'qituvchilar ta'lim standartlariga mos ravishda darslarni o'tkazish uchun javobgaradalar. Binobarin, ta'lim jarayonini samarali amalga oshirish uchun talabalarning bilim va ko'nikmalarini shakllantirish, ularni taraqqiyotga yo'naltirishda muhim ahamiyatga ega.

Talabalarda ijodkorlikni samarali rivojlantirish uchun o'qituvchilarga juda muhim vazifalar yuklanadi. Ularning faoliyati nafaqat maksimum standartlarga bog'lanish, balki innovatsion o'qitish usullari va amaliy loyihalarni ham o'z ichiga olishi kerak. Bunday yondashuv o'qituvchilarga ijodiy fikrlashni rivojlantirish imkonini beradi, bu esa yoshavlodning qobiliyatlari va tasavvurchanligini oshirishga yordam beradi.

Bugungi kunda, mustaqillik oliy ta'limdagi o'qituvchilarning va talabalarning mas'uliyatni o'z zimmasiga olish erkinligiga muhim ahamiyat beriladi. Misol uchun, agar pedagogika o'qituvchisi o'qitish jarayoni, metodlar va vositalarni hayotdagi shaxsiy pedagogik kontseptsiyasi asosida tashkil etsa, bu talabalar uchun foydali bo'lishi mumkin. "Mantiqiy-ijodiy-texnologik-rolli o'yinlar" usulli kontseptsianing birinchi o'rniga qo'yilishi talabalar orasida motivatsiya va teng munosabatlarini o'rnatadi.

Agar sinfda texnologik yo'nalishdagi ta'lim usullari amalga oshirilsa, axborot-resurs markazlari yoki uyda davom etuvchi yordam silsilasini ham taklif qilish muhim. Bunday amaliyat, o'qituvchiga talabaning tanlagan sohasi bo'yicha faolligini ta'minlashda yordam beradi. Talabalarning mohiyati yosh avlodning kasbiy faoliyatga bog'lanishi, ijodiy intilishlarini boyitish va muhim psixologik oziqlanishni ta'minlashdan iborat. Oxir oqibat, psixologik oziqlanish professor va talabalar orasidagi aloqaning belgilavchi elementiga aylanadi. Bu muvaffaqiyatli sistemadan foyda olish uchun pedagogika va ta'lim muassasalari faoliyatida albatta amaliy va innovatsion yondashuvlar muhimdir.

Adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi// <https://constitution.uz/uz>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston-2030" Farmoni. Strategiya, 11 sentyabr (2023 yil) dagi PF-158-son// <https://lex.uz/docs/-6600413?ONDATE=12.09.2023%2000>
3. Hamdamov A. Oliy ta'lim samaradorligini oshirishga zamonaviy yondashuvlar. – Toshkent, Xalq ta'limi, 2023 (4), 37-39.
4. Panova E. Ijod: kelib chiqishi, g'oyalari, amalga oshirilishi. Ilmiy ishlar to'plami. – Moskva-Berlin, Direct-Media, 2015.

5. Атамуратова Ф. С., Мисирова Ш. А. Значение изучения биоэтики в медицинских вузах: международный опыт. – 2021.
6. Otamuratov S., Otamuratov S., Atamuratova F. Sociological study of social and innovative activities of youth in Uzbekistan //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2023. – T. 420. – C. 06050.
7. Norkulov S. D., Atamuratova F. S. Dialogue technology in the educational process // Collection of abstracts and reports of the scientific and practical conference. – P. 74.